

обставин? Найшвидше, ні. Тому Церква, на якій, власне, і лежить місія забезпечити цю зустріч, має шукати інші шляхи до дитячих сердець, які лежать осторонь від владних кабінетів і державних рішень. Реальна альтернатива — власне, забезпечення прав громадян на релігійну освіту. Тобто акредитація і визнання дипломів і сертифікатів церковних навчальних закладів. Ось те питання, яке потрібно було лобювати у першу чергу, а не шукати «компромісний шлях» із загальноосвітньою школою. У деяких випадках поступка недоречна. Інакше доведеться потім довго і важко пояснювати дитині або, ще гірше, дорослому, що «Бога взагалі» не буває.

А школа, у свою чергу, могла б зробити чимало корисного на поприщі релігійного виховання. Якби відмовилася від ущербної риторики «духовного відродження» і «морального виховання», від виконання політичних замовлень на «дружбу з церквою» і зайнялася набагато більш приземленими питаннями. Насамперед питанням «релігійної безпеки». Хто рахував, яка кількість підлітків і молоді шкільного віку стають здобиччю різноманітних і не завжди необразливих сект і «духовних братств»? Адже маса неорелігійних організацій спрямовує свої вербувальні потужності саме на цю категорію населення — як на найперспективнішу і найбеззахиснішу. Чому не розробити та не ввести в школах курс, який містить інформацію про релігії та релігійні течії, які існують у світі, а також хоча б стислі відомості про те, хто, якими методами і з якою метою «вербує» adeptів? І найголовніше, як їх розпізнати і як від них захиститися. Церква, між іншим, могла б подати в цьому питанні чималу допомогу. Проте через якісь — думаю, передусім політичні, — причини такий варіант наших церковників не влаштовує. Вони наполягають на тому, що досить виховати дитину в традиційно-християнському ключі (з допомогою введення відповідного курсу в школі), щоб неподобство із сектантством припинилося. І залишається лише гадати — чи то вони настільки наївні, чи то їм на даному етапі набагато важливіше впровадитися в школу, а реальні проблеми з дитячими душами почекають до кращих часів.

*Статтю видрукувано в газеті
«Дзеркало тижня» від 30 липня 2005 р.
під заголовком «Ну, змане Бог»*

НАСИЛЬНО В ВЕРУ НЕ ОБРАТИШЬ

Необходимо дать оценку очередному «необдуманному» указанию Президента Министерству образования: проработать за 1—2 месяца и ввести в школах с 1 сентября урок «Этика веры». Оно требует незамедлительной реакции депутатов Верховной Рады, структур, связанных с образованием и воспитанием детей, и широкой общественности: в завуалированной форме грубо нарушается Основной Закон — Конституция страны, в частности раздел второй ст. 32, где черным по белому написано: «...Церковь отделена от государства, а школа отделена от церкви...». Если гарант Конституции забыл об этом, то ему необходимо напомнить, и свое указание он должен отменить. Иначе взбудоражится народ, родители и, что самое главное, будут страдать дети, наше подрастающее поколение.

Вера — не страница учебника, которую можно вы зубрить. К ней каждый человек, по моему твердому убеждению, должен прийти самостоятельно либо с помощью родителей, если они считают это необходимым. Но никакой чужой помощи вера не приемлет. Как в прошлые времена учили Закон Божий под розгами, так теперь Президент пожелал, чтобы чужой человек, грубо говоря, влезал в неокрепшую душу ребенка со своими «единственно правильными» выводами. И за незнание или плохо выученный урок еще и ставил соответствующие оценки, приводя учеников к стрессам, психическим расстройствам, что чревато летальным исходом. Таких примеров, к сожалению, предостаточно.

В Украине несколько конфессий и у каждой из них своя трактовка веры, подходы к прихожанам, атрибутика и т.д. К единству, на мой взгляд, еще долгое время прийти не удастся, тем более насильственным путем.

А подумал ли Президент, кто будет проводить урок «Этика веры»? В этом вопросе специалисты одни — духовенство. Ну а далее снова смотри вышеуказанную статью Конституции.

У меня альтернативное предложение - ввести урок «Этика нравственности и поведения в обществе». На эту тему достаточно и литературы, и специалистов, да и психика ребенка не пострадает. На таком уроке никаких отметок не ставить, а проводить простые собеседования. Мне кажется, что это приемлемо для всех, в первую очередь — для родителей.

Материал из газеты «2000», №29-30.